

Европейски икономически и социален комитет

ЕСО/317

**Регламент относно европейското
териториално сътрудничество**

Брюксел, 25 април 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

**„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно специални
разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско
териториално сътрудничество“**

COM(2011) 611 final – 2011/0273 (COD)

_____
Докладчик: г-н **Ráleník**
_____

На 25 октомври 2011 г. Европейският парламент и на 27 октомври 2011 г. Съветът на Европейския съюз решиха, в съответствие с член 178 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“
COM(2011) 611 final – 2011/0273(COD).

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 3 април 2012 г.

На 480-ата си пленарна сесия, проведена на 25 и 26 април 2012 г. (заседание от 25 април 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 162 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 14 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Обобщение на заключенията и препоръките на ЕИСК**

- 1.1 На 29 юни 2011 г. Комисията прие предложение за следващата многогодишна финансова рамка за периода 2014–2020 г. – бюджет за изпълнение на стратегията „Европа 2020“. В него Комисията отбелязва, че политиката на сближаване следва да продължи да бъде основен елемент от следващата финансова перспектива и да оказва подкрепа на стратегията „Европа 2020“.
- 1.2 Европейското териториално сътрудничество е една от целите на политиката на сближаване и предлага рамка за изпълнение на съвместни действия и обмен на политики между участници на национално, регионално и местно равнище от различни държави членки.
- 1.3 Комисията посочва множество примери за добавена стойност и за инвестиции, създаващи растеж и работни места, които нямаше да могат да бъдат направени без подкрепата от бюджета на ЕС. Резултатите от нейната оценка обаче разкриват последиците от липсата на акценти и приоритети. Инвестициите в подкрепа на растежа са още по-важни в период на недостиг на публични средства в държавите членки.

- 1.4 Европейското териториално сътрудничество е от особено голямо значение заради своя характер и роля като част от политиката на сближаване. То допринася за сътрудничеството на трансгранично, транснационално и междурегионално равнище.
- 1.5 Предложеното разпределение на финансовите ресурси между различните компоненти на европейското териториално сътрудничество, т.е. между трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество, осигурява достатъчен финансов капацитет за всеки един от тях.
- 1.6 ЕИСК подкрепя и тенденцията към тематично насочени приоритети на намесата и инвестициите в рамките на всеки един компонент на сътрудничеството, въпреки че е важно да се отчитат спецификите и нуждите на отделните страни и региони.
- 1.7 ЕИСК приветства и подкрепя опита за опростяване на правилата на всички съответни равнища: бенефициери, органи по програмата, участващи държави членки и трети страни, както и Комисията.
- 1.8 ЕИСК приветства по-специално обединяването на управляващите и сертифициращите органи, опростяването на процедурата за деклариране на разходи, докладването по електронен път и изготвянето на годишни доклади само през 2017 г. и 2019 г.
- 1.9 Въвеждането на общи показатели (посочени в приложението към регламента) за оценка на конкретните резултати от отделните програми също е важен елемент, който позволява по-добро оценяване на резултатите и ефективността на определени структурни намеси.
- 1.10 ЕИСК подкрепя прякото участие на гражданското общество през целия програмен цикъл (програмиране, изпълнение, наблюдение и оценка) на базата на равнопоставено партньорство.
- 1.11 Важно е и участието на заинтересованите страни от гражданското общество в по-малки проекти, които имат потенциала да повишат добавената стойност на намесата, особено що се отнася до трансграничното сътрудничество.
- 1.12 Техническата помощ следва да се използва главно за повишаване на капацитета за усвояване на всички участници в европейското териториално сътрудничество, за да може да се повиши ефективността на административния капацитет без допълнителна административна тежест.

2. Основни елементи и контекст на становището

- 2.1 Правната рамка за изпълнението на политиката на сближаване е член 174 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

- 2.2 В съответствие с член 175 от ДФЕС държавите членки трябва да осъществяват своята икономическа политика и да я координират така, че да постигнат целите, предвидени в член 174. Формулирането и прилагането на политиките и дейностите на Съюза, както и изграждането на вътрешния пазар, трябва да бъдат съобразени с целите, предвидени в член 174, и да допринасят за тяхното осъществяване.
- 2.3 Целите на Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд са определени в членове 162, 176 и 177 от ДФЕС.
- 2.4 В член 174 от ДФЕС се посочва, че се обръща специално внимание на селските райони, на районите, засегнати от индустриалния преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони.
- 2.5 В член 349 от ДФЕС се посочва, че трябва да се приемат специфични мерки, за да се вземе предвид икономическата и социалната ситуация в най-отдалечените региони, която е утежнена от някои специфични особености, които значително възпрепятстват тяхното развитие.
- 2.6 На 29 юни 2011 г. Комисията прие предложение за следващата многогодишна финансова рамка за периода 2014–2020 г. – бюджет за изпълнение на стратегията „Европа 2020“. В него Комисията отбелязва, че политиката на сближаване следва да продължи да бъде основен елемент от следващия финансов пакет и подчертава ключовото значение за изпълнението на стратегията „Европа 2020“.
- 2.7 Предложението е част от законодателния пакет за политиката на сближаване¹ за периода 2014–2020 г. Европейското териториално сътрудничество е една от целите на политиката на сближаване и предлага рамка за изпълнение на съвместни действия и обмен на политики между участници на национално, регионално и местно равнище от различни държави членки.

---

¹ Предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“ и Предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство, обхванати от общата стратегическа рамка, и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 (COM(2011) 615 final) заедно представляват основната законодателна рамка и базата за обсъждане на бъдещите насоки на политиката на сближаване за периода 2014–2020 г.

- 2.8 Оценката на Комисията за средствата, изразходвани през годините за политиката на сближаване, показва много примери за добавена стойност и инвестиции, създаващи растеж и работни места, които нямаше да могат да бъдат направени без подкрепата от бюджета на ЕС. Резултатите обаче разкриват и последиците от разнопосочността и липсата на приоритети. В момент на недостиг на публични средства и на по-голяма от всякога необходимост от стимулиращи растежа инвестиции Комисията реши да предложи важни промени в политиката на сближаване.
- 2.9 Европейското териториално сътрудничество е особено ценно, тъй като:
- Трансграничните проблеми могат да се решават най-ефективно чрез сътрудничеството на всички засегнати региони, така че да се избегнат непропорционално висока цена за едни и безплатни облаги за други (например при трансгранично замърсяване на околната среда).
  - Сътрудничеството може да осигури ефективен механизъм за споделяне на добри практики и за разпространение на знания и ноу-хау (например за повишаване на конкурентоспособността).
  - Сътрудничеството може да гарантира по-ефективно решение на конкретен проблем благодарение на икономии от мащаба и натрупване на критична маса (създаване на кластери за развитие на научните изследвания и иновациите).
  - Координирането на секторни политики, действия и инвестиции в трансграничен или транснационален мащаб може да доведе до по-добро управление.
  - Взаимоотношенията със съседите на ЕС чрез програми за сътрудничество по външните граници на Съюза могат да допринесат за сигурността, стабилността и взаимноизгодните връзки.
  - В определени области, като морските басейни и крайбрежните региони, сътрудничеството и транснационалните действия са незаменими средства за подкрепа на растежа, заетостта и екосистемното управление.
  - То създава необходимите условия за изпълнението на макрорегионалните стратегии за развитие.

3. **Общи бележки**

- 3.1 ЕИСК подкрепя целта на Комисията да изложи по-ясно в отделен регламент спецификите на европейското териториално сътрудничество, като така улесни неговото изпълнение и определянето на обхвата на ЕФРР по отношение на цел „Европейско териториално сътрудничество“².
- 3.2 Ясното разпределение на финансовите ресурси между различните компоненти на европейското териториално сътрудничество, т.е. между трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество, осигурява достатъчен финансов капацитет за всеки един от тях. От това разпределение става ясно, че най-голям акцент се поставя върху трансграничното сътрудничество (73,24 % за трансгранично сътрудничество, 20,78 % за транснационално сътрудничество и 5,98 % за междурегионално сътрудничество). Размерът на средствата, отпуснати за най-отдалечените региони, също е подходящ.
- 3.3 Що се отнася до най-отдалечените региони (т.е. френските отвъдморски департаменти), би било от полза да се идентифицират по-конкретно техните съседи и съответно потенциални партньори.
- 3.4 ЕИСК подкрепя и тенденцията към тематично насочени приоритети на намесата и инвестициите в рамките на всеки един компонент на сътрудничеството³. Гъвкавостта обаче също е от значение в тази област и нуждите на конкретните страни трябва да бъдат взети под внимание в съответствие с принципа на субсидиарност.
- 3.5 Акцентирането върху конкретни приоритети в рамките на тематични области и техният подбор в съответствие с нуждите на отделните програми (проекти) за европейско териториално сътрудничество могат да спомогнат и за изпълнението на целта за повишаване на добавената стойност на европейското териториално сътрудничество.
- 3.6 ЕИСК приветства и подкрепя опита за опростяване на правилата на всички съответни равнища: бенефициери, органи по програмата, участващи държави членки и трети страни, както и Комисията. Опростяването на административните процедури би могло да повиши значително добавената стойност на политиката на сближаване в рамките на европейското териториално сътрудничество⁴.

---

² Вж. също становището на ЕИСК относно „Европейска група за териториално сътрудничество - Изменения“ (ЕСО/318).

³ Принципът на тематична концентрация беше приет в становището на ЕИСК относно „Пети доклад за сближаването“, [ОВ С 248, 25.8.2011 г., стр. 68](#), параграфи 2.2.5 и 6.14. Освен това ЕИСК отдавна изтъква необходимостта от опростяване на административните и счетоводните процедури, например в становището си относно „Ефикасни партньорства в политиката на сближаване“, [ОВ С 44, 11.2.2011 г., стр. 1](#) и отново в становището относно „Пети доклад за сближаването“, [ОВ С 248/12, 25.8.2011 г., стр. 68](#).

⁴ Опростяването на правилата на политиката на сближаване беше предмет на редица становища на ЕИСК, включително [ОВ С 248, 25.8.2011 г., стр. 68](#) и [ОВ С 44, 11.2.2011 г., стр. 1](#).

- 3.7 Опростяването на правилата обаче трябва да бъде наложено систематично на национално и регионално равнище, за да се избегне прекомерна административна тежест. ЕИСК препоръчва на Европейската комисия, в границите на нейните правомощия и възможности, да наблюдава и работи активно за ограничаване на прекомерната административна тежест на национално и регионално равнище.
- 3.8 Що се отнася до наблюдението и оценката, важен елемент е създаването на обща рамка за изготвяне на годишните доклади за 2017 г. и 2019 г. и тяхното съсредоточаване върху резултатите, посочени в член 13, параграф 3 от Регламента относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“.
- 3.9 Въвеждането на общи показатели (посочени в приложението към регламента) за оценка на конкретните резултати от отделните програми, финансирани по цел „Европейско териториално сътрудничество“, също е важен елемент, който позволява по-добро оценяване на резултатността и ефективността на определени структурни намеси.

4. **Конкретни бележки**

- 4.1 ЕИСК приветства опита на Комисията за опростяване на правилата. Той приветства по-специално обединяването на управляващите и сертифициращите органи, опростяването на процедурата за деклариране на разходи, докладването по електронен път и изготвянето на годишни доклади само през 2017 г. и 2019 г.
- 4.2 Опитът в областта на териториалното сътрудничество в държавите членки сочи, че е важно гражданското общество да има по-голямо участие, по-специално за да може финансовите ресурси, предназначени за намеса в тази област, да бъдат насочени към проекти на гражданското общество.
- 4.3 Комитетът подкрепя прякото участие на гражданското общество, на базата на равнопоставено партньорство, през целия програмен цикъл:
- стратегически анализ и програмиране,
  - осъществяване на проектите, и
  - наблюдение и оценка.
- 4.4 В този контекст би било подходящо да се обмисли възможността да се заделят част от средствата, използвани за проекти, насочени към местните и регионалните власти (напр. за нуждите на регионалните правителства) и към различните заинтересовани страни от гражданското общество. В някои области местните и регионалните власти следва да отправят покана към организираното гражданско общество да участва в проекти за партньорство още на етап подготовка на проекта.

- 4.5 В съответствие с принципа на партньорство⁵ е важно да се акцентира върху оказването на подкрепа на заинтересованите страни от гражданското общество чрез конкретни проекти (напр. микропроекти), които имат потенциала да повишат добавената стойност на намесата в рамките на териториалното сътрудничество (особено в областта на трансграничното сътрудничество), осигурявайки по този начин участието на по-малките субекти на гражданското общество в сътрудничеството.
- 4.6 ЕИСК подчертава необходимостта да се осигури по-добра информация и популяризиране на тези инструменти и разпоредби в държавите членки. По същия начин е важно да се дават примери за добри практики от вече осъществени проекти.
- 4.7 Важно е също така да се обмисли участието и ролята на частните субекти с нестопанска цел като водещи партньори в проектите.
- 4.8 Техническата помощ по цел „Европейско териториално сътрудничество“ следва да се използва за повишаване на капацитета за усвояване на потенциалните крайни получатели на помощта и за подобряване на ефективността на административния капацитет на управляващите органи с акцент върху премахването на прекомерната административна тежест.

Брюксел, 25 април 2012 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan Nilsson

---

⁵

Подкрепа за този принцип беше заявена в становищата [ОВ С 248/12, 25.8.2011 г., стр. 68](#) и [ОВ С 44/01, 11.2.2011 г.](#), стр. 1 и в публични изявления на представители на ЕИСК в Гьодьольо през юни 2011 г. и в Гданск през октомври 2011 г.